

Mgr. Eva Jacková

Dielňa čítania na hodinách literatúry na 2. stupni základnej školy

Najlepšia pedagogická a odborná skúsenosť edukačnej praxe

Bratislava 2022

Vydavateľ: Národný inštitút vzdelávania a mládeže,
Ševčenkova 11, 850 05 Bratislava
Spracovateľ NOPS: Mgr. Eva Jacková

Kontakt na spracovateľa: Základná škola, Klačno 4/2201, Ružomberok
eva.jackova@gmail.com

Názov NOPS: Dielňa čítania na hodinách literatúry na 2. stupni základnej školy
Rok spracovania: 2022

Odborný konzultant: PaedDr. Mária Onušková

Hodnotenie vypracoval: PhDr. PaedDr. Slávka Džačovská, PhD., MBA

Práca neprešla jazykovou a grafickou úpravou.

Táto najlepšia pedagogická a odborná skúsenosť bola vytvorená z prostriedkov národného projektu TEACHERS - Profesionálny rozvoj učiteľov.

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

Kľúčové slová

Čitateľská gramotnosť, čitateľské stratégie, dielňa čítania

Anotácia

Najlepšia pedagogická skúsenosť s názvom Dielňa čítania na hodinách literatúry na 2. stupni základnej školy prezentuje využitie metódy dielňa čítania v predmete slovenský jazyk a literatúra v zložke literatúry na 2. stupni základnej školy.

Práca je rozdelená na dve časti. Prvá časť je venovaná teoretickým východiskám čitateľskej gramotnosti, opisu metódy dielňa čítania a čitateľským stratégiám, ktoré sú nevyhnutné pri rozvoji čitateľských zručností.

V druhej časti práca ponúka opis šiestich vyučovacích hodín literatúry v rôznych ročníkoch s využitím dielne čítania s ukážkami prác žiakov a pracovnými listami pre žiakov.

Zoznamy

Zoznam obrázkov

Obrázok 1 Čitateľský kútik s triednou knižnicou a pravidlami dielne čítania Prameň: vlastný návrh.....	11
Obrázok 2 Dielňa čítania – vlastné čítanie Prameň: vlastný návrh.....	11
Obrázok 3 Vennov diagram, žiacka práca Prameň: vlastný návrh.....	13
Obrázok 4 Podvojný denník, záznam počas čítania Prameň: vlastný návrh	15
Obrázok 5 Pracovný list Podvojný denník, žiacka práca Prameň: vlastný návrh	16
Obrázok 6 Vyjadrenie pocitov pomocou kariet Dixit, žiacka práca Prameň: vlastný návrh	17
Obrázok 7 Pracovný list Pocity, žiacka práca Prameň: vlastný návrh	18
Obrázok 8 Grafické symboly Prameň: vlastný návrh	18
Obrázok 9 Karty Dixit, Pocity, žiacka práca Prameň: vlastný návrh	19
Obrázok 10 Pracovný list Cesta, žiacka práca Prameň: vlastný návrh	21
Obrázok 11 Pracovný list Cesta, žiacka práca Prameň: vlastný návrh	21
Obrázok 12 Poprehadzované vety Prameň: vlastný návrh (text L. M. Montgomery: Anna zo Zeleného domu)	22
Obrázok 13 Pracovný list Červená karta, žiacka práca Prameň: vlastný návrh.....	24
Obrázok 14 Mentimeter, žiacke odpovede Prameň: vlastný návrh.....	25
Obrázok 15 Žiacke päťriadkové básne v padlete Prameň: vlastný návrh.....	26
Obrázok 16 Pracovný list Srdce, žiacka práca Prameň: vlastný návrh.....	27

Obsah

Obsah.....	4
Úvod.....	5
1 Čitateľská gramotnosť.....	6
2 Dielňa čítania – jej miesto v rozvoji čitateľskej gramotnosti	8
2.1 Zavedenie dielne čítania do vyučovania.....	8
2.2 Čitateľské stratégie v dielni čítania.....	9
3 Skúsenosti s dielňou čítania.....	11
3.1 Praktické ukážky dielne čítania.....	12
3.1.1 Dielňa čítania - Literárna postava a ja.....	12
3.1.2 Dielňa čítania - Podvojný denník.....	14
3.1.3 Dielňa čítania - Pocity.....	16
3.1.4 Dielňa čítania - Cesta.....	19
3.1.5 Dielňa čítania - Červená karta	21
3.1.6 Dielňa čítania - Srdce	24
Prínosy pre prax	28
Záver.....	29
Zoznam bibliografických zdrojov.....	30
Zoznam príloh.....	31

Úvod

„Naučiť deti čítať je málo, musíme ich naučiť chcieť čítať“ (Jim Trelease, 1989).

Už 20 rokov učím slovenský jazyk a literatúru žiakov druhého stupňa základnej školy. Dlhé roky hľadám rôzne spôsoby, ako žiakov priviesť na cestu priateľstva s knihou. Keď žiaci objavia čaro príbehov, vtedy sa dá prostredníctvom ich čitateľského zážitku ďalej s textom pracovať.

Z vlastnej skúsenosti viem, že je veľmi zložitú rozvíjať žiacke čitateľské zručnosti prostredníctvom textu, ktorému žiaci nerozumejú a ničím ich nezaujme. Aby sa žiaci mohli učiť čítať s porozumením, je potrebné, aby pracovali s textom, ktorý je pre nich vhodný a zaujímavý.

V začiatkoch žiackej čitateľskej dráhy je najvhodnejšie pracovať s beletristickým textom, knihou, ktorá im najviac vyhovuje. Každý žiak je iný čitateľ, na inej čitateľskej úrovni, nechajme na nich, nech si pre seba nájdú to najvhodnejšie. Pre niektorých už ten proces hľadania vhodnej knihy je dôležitý začiatok. Niektorí žiaci začnú čítať knihu a po čase zistia, že to nie je kniha pre nich, nezaujala ich, nevedia, o čom čítajú. Vtedy je vhodné nechať ich hľadať ďalej. Určite raz nájdú pre seba knihu ako „uliatu“. Možno to bude komiks, možno to bude kniha s obrázkami, dôležité je, že prežijú pocit radosti a zážitku z príbehu v knihe. Až potom žiaci budú chcieť čítať, budú podobné príbehy vyhľadávať a pre nás nastane vhodný čas, stavať na ich čitateľskom zážitku a začať „ťažkú“ prácu s textom.

Cieľom najlepšej pedagogickej a odbornej skúsenosti je poskytnúť námety na rozvoj čitateľskej gramotnosti prostredníctvom dielne čítania u žiakov 2. stupňa ZŠ.

V uvedenej práci opisujem moju vlastnú skúsenosť s čítaním na hodinách literatúry, s objavením dielne čítania, metódy, ktorá mojim žiakom otvorila cestu ku knižkám, k príbehom, k zaujímavým literárnym postavám, niektorým dokonca k ich prvému čitateľskému zážitku.

V dnešnom uponáhľanom, digitálnom a informáciami presýtenom svete sa čítanie dostáva do úzadia a často sa zabúda na benefity, ktoré práve čítanie knihy prináša – rozširuje slovnú zásobu, rozvíja tvorivosť a fantáziu, kultivuje jazykový prejav, rozvíja kritické myslenie, trénuje sústredenosť, odbúrava stres, umožní čitateľovi prežiť s postavami niekoľko životov, poukazuje na pozitívne a negatívne veci v živote, pomáha budovať hodnotový rebríček.

V prvej časti NOPS opisujem dielňu čítania ako ucelenú metódu vhodnú na rozvoj čitateľskej gramotnosti, jej presne stanovené pravidlá, čitateľské stratégie, ktoré sa žiaci prostredníctvom tejto metódy učia a pri čítaní kníh využívajú.

V druhej časti opisujem moju vlastnú skúsenosť s dielňou čítania. Opisujem prostredie, v ktorom učím a ponúkam šesť kompletne popísaných vyučovacích hodín v predmete slovenský jazyk a literatúra s využitím dielne čítania.

1 Čitateľská gramotnosť

Čítanie je základnou gramotnosťou, ktorá ovplyvňuje všetky ostatné (Šebová, Marcinová, 2020, s. 5).

Čitateľská gramotnosť znamená schopnosť: prečítať (text), vyhľadať (informáciu), porozumieť (jej) a použiť (ju) (Miklovičová, et al., 2017, s. 13).

Čitateľská gramotnosť je tiež definovaná ako schopnosť uplatniť získané vedomosti, zručnosti, návyky, postoje a hodnoty pri práci s textom. Podľa autorov má čitateľská gramotnosť dve línie: základnú a kritickú.

Základná čitateľská gramotnosť predstavuje vedomosti, zručnosti a postoje potrebné pri výbere textu podľa potreby, vlastné čítanie s porozumením a vyhľadávanie konkrétnych informácií.

Kritická čitateľská gramotnosť zahrňuje kompetenciu, ktorá sa využíva pri hodnotení informácií z textu, pri argumentácii a diskusii s autorom textu, porovnávanie textu s vlastnou skúsenosťou, využívanie čitateľských stratégií v rôznych čitateľských situáciách, s rôznym účelom a charakterom čítania (Havlíňová a spol., 2020, s. 4).

Základným a najdôležitejším predpokladom rozvoja čitateľskej gramotnosti je vzťah k čítaniu - vnútorná potreba čítať, zážitok a potešenie z prečítaného textu. Bez tohto predpokladu je veľmi ťažko rozvíjať ďalšie zložky čitateľskej gramotnosti, a to porozumenie a interpretácia textu, vyvodzovanie a hodnotenie a budovať čitateľskú nezávislosť.

Na základe týchto zložiek čitateľskej gramotnosti Hana Košťálová (2007) zostavila sadu základných čitateľských zručností, ktoré sa u čitateľa pri čítaní a práci s textom rozvíjajú.

Nezávislý čitateľ

• prispôsobuje čítanie svojmu zámeru

hľadá a vyberá text podľa zámeru, zdvôvodňuje svoju voľbu, volí podľa zámeru spôsob čítania, pozná, kedy má text odložiť,

• nájde informáciu v texte

identifikuje potrebnú informáciu, odlíši hlavnú informáciu od vedľajších, odlíši fakty od názorov, pracuje s obsahom, odkazmi, poznámkami,

• rozpozná, či odpoveď na položenú otázku

nájde na jednom mieste v texte, nájde na rôznych miestach v texte, ktoré musí prepojiť, nájde prepojením textu a svojej skúsenosti, nájde len vo svojej skúsenosti alebo fantázii,

• zhrnie

rozlíši v texte podstatné informácie a myšlienky, odlíši kľúčové body dejovej línie od epizód, udrží logický sled udalostí a informácií alebo zvolí vlastnú logiku, súvisle a svojimi slovami formuluje zhrnutie,

• vyjasní (odhadne)

rozpozná, čo mu nedáva zmysel, vyjasní si význam neznámych slov, vyjasní si zložité a nejasné myšlienky,

• kladie otázky vzhľadom na to, s akým zámerom číta

kladie otázky priamo z textu, kladie otázky v súvislosti s jeho čitateľskými alebo životnými skúsenosťami,

• prepája prečítané

predvída obsah a pokračovanie textu, pri svojich predpovediach sa opiera o svoje čitateľské a životné skúsenosti, porovnáva informácie, názory, myšlienky so svojimi skúsenosťami, s inými textami, hľadá zhody a rozdiely,

- **vyvodzuje, hľadá závery**

analyzuje udalosti, motívy správania sa a konania, rozpoznáva miesta, ktoré pôsobia na city alebo vypovedajú o pocitoch, prežíva ich alebo odmieta, z informácií z textu robí závery a rozhodnutia,

- **posudzuje zámer, informáciu, myšlienku, stavbu textu**

rozpozná autorský zámer, vzťah autora k textu, rozpozná fiktívneho čitateľa, vyhodnotí s pomocou v texte dôveryhodnosť informácií, rozpozná, ako sú informácie v texte usporiadané,

- **buďuje svoje pochopenie zmyslu textu**

rozpozná a formuluje hlavnú myšlienku a prepojí ju so svojou skúsenosťou, rozvíja svoje predstavy o texte, je si vedomý toho, že iní ľudia inertpretujú text inak a rešpektuje to,

- **zaznamenáva si**

prehľadne pre svoju potrebu si zaznamenáva informácie alebo myšlienky z textu, nakladá so získanými informáciami a myšlienkami podľa zámeru, informácie a myšlienky pretvára podľa svojho zámeru alebo adresáta, ktorému ich odovzdáva, informácie overuje v ďalších zdrojoch.

2 Dielňa čítania – jej miesto v rozvoji čitateľskej gramotnosti

Dielňa čítania je ucelená metóda rozvoja čitateľskej gramotnosti, ktorej cieľom je rozčítať žiakov, následne rozvíjať ich čitateľské zručnosti a zlepšiť ich vzdelávacie výsledky. Škola by mala hrať dôležitú úlohu v rozvoji detského čítateľstva nielen v zmysle zvládnutia techniky čítania na prvom stupni ZŠ, ale v ďalších stupňoch v tom pokračovať a učiť žiakov, ako textu správne porozumieť. To za predpokladu, že na vyučovacích hodinách sa bude s textami a knihami aktívne pracovať. V mnohých prípadoch žiaci nie sú zvyknutí knihy čítať priamo na hodinách, často sa to od nich očakáva doma a v škole už len dokladujú, čo a koľko prečítali. Dielňa čítania prináša knihy a čítanie priamo do vyučovacieho procesu.

Miloš Šlapal (2011, s. 30) dielňu čítania výstižne charakterizuje v dokumente Podpora poradců pro implementaci kurikulární reformy „*Pilierom čítateľstva, o ktorý sa môže v budúcnosti (aj pri práci s rozličnými nebeletrickými textami lineárnymi a nelineárnymi) žiak oprieť, je zážitkové čítanie. Ak sa u dieťaťa vytvorí návyk pravidelného čítania, ktoré mu súčasne prináša zážitok z čítania, zvyšuje sa aj budúca šanca ovládať v širokej miere čitateľskú gramotnosť. Jednou z možností, ako cielene a pravidelne rozvíjať (nielen) zážitkové čítateľstvo nám ponúka dielňa na čítanie. Dielňa čítania je celoročný systém práce, ktorý pomáha žiakom v tom, aby sa stali skutočnými čitateľmi. Praktický systém určený deťom od 3. do 9. ročníka vychádza z programu RWCT (Reading and Writing for Critical Thinking), rozčíta deti, ktoré sa doteraz čítaniu vyhýbali, rozvíja čitateľské zručnosti a vytvára v triede čitateľské spoločenstvo.*“

2.1 Zavedenie dielne čítania do vyučovania

Prvoradým predpokladom pre zavedenie dielne čítania je dostatok kníh rôznych žánrov, od rôznych autorov, pre začínajúcich čitateľov, ale aj pre tých rozčítaných. Podstata dielne čítania spočíva v tom, že žiaci čítajú knihy podľa vlastného výberu, môžu si ich priniesť z domu, ale efektívnejší spôsob výberu je požičať si knihy z triednej alebo školskej knižnice. Tieto knižnice by mali byť vybavené kvalitnými knižnými titulmi, z ktorých si žiaci s rôznym čitateľským sebavedomím budú môcť sami vybrať vhodnú knihu. Za ideálny stav sa považuje, keď 5 kníh pripadne na jedného žiaka. Dostatočný počet kníh zaisťuje, že si žiak dokáže pre seba vybrať knihu, z ktorej bude mať čitateľský zážitok.

• Pravidelnosť a čitateľská atmosféra

sú dôležité predpoklady dobrého fungovania dielne čítania a napĺňania jej cieľov. Pravidelnosť znamená zaradenie čítania vlastných kníh priamo do vyučovania aspoň raz do týždňa.

• Čitateľskú atmosféru

vytvára učiteľ tým, že vie žiakom poradiť, ak ho o to požiadajú, akú knihu môžu čítať. Učiteľ spoločne so žiakmi číta svoju knihu, zdieľa s nimi svoje čitateľské zážitky a stáva sa ich čitateľským vzorom.

• Modelovanie

veľmi dôležitý moment v dielni čítania je modelovanie – učiteľ ukazuje žiakom, ako by zadanú úlohu plnil on, žiakom tým ukáže, ako môžu o úlohe, postave alebo probléme vo vlastnej knihe uvažovať. Žiaci sa tak učia myslieť podľa určitej stratégie, učia sa na text nazeráť z iných uhlov pohľadu, ako boli zvyknutí doteraz.

• **Dielňa čítania pozostáva z 3 častí:**

Minilekcia (5 -15 minút) – aktivita pred čítaním, motivácia k tomu, na čo sa majú žiaci vo svojich knihách zamerať.

Vlastné čítanie (20 – 30 minút) – so žiakmi číta aj učiteľ po celý dohodnutý čas, dodržiavajú pri tom pravidlá dielne čítania.

Čitateľské reakcie (5 – 15 minút) – aktivity po čítaní sa môžu uskutočniť formou rozhovoru, vypracovaním pracovného listu, prácou vo dvojici, čitateľskými záznamami, v tejto fáze dielne čítania sa využívajú tiež rôzne didaktické metódy a techniky.

Dielňa čítania je systém práce s jasnými pravidlami, ktoré sú vyvesené v triede na viditeľnom mieste a žiaci ich dodržiavajú.

• **Pravidlá dielne čítania**

Vyber si knihu na čítanie pred začiatkom dielne čítania.

Čítaj po celú dohodnutú dobu.

Môžeš čítať kdekol'vek v triede.

Ak nemáš chuť čítať, potichu sleduj ostatných.

Nikoho nevyrušuj.

• **Výučbový kruh**

Podľa Šlapalu (2012) je podnecujúce prostredie, v ktorom žiaci čítajú a zdieľajú svoje čitateľské reakcie veľmi dôležité. Klasické usporiadanie lavíc nevedomky bráni vytváraniu čitateľského spoločenstva žiakov. Hlavne v poslednej časti dielne čítania, pri zdieľaní čitateľských zážitkov, je výučbový kruh, v ktorom žiaci sedia v kruhu, vidia na seba, môžu si vybrať kamaráta, s ktorým sa o knihe rozprávajú, dobrá voľba. V tejto časti dostávajú spätnú väzbu od spolužiakov aj od učiteľa.

2.2 Čitateľské stratégie v dielni čítania

Čitateľská gramotnosť je rozvíjaná pomocou čitateľských stratégií. Podľa Laury Robbovej (1995, in Šístková, Sučková 2015) čitateľské stratégie sú ciel'avedomé postupy, ktoré používa čitateľ, aby porozumel textu. Využívaním čitateľských stratégií čitateľ získava nové zručnosti, ktoré využíva pri čítaní a porozumení textov rôznej náročnosti.

Dielňa čítania rozvíja čitateľské zručnosti pomocou čitateľských stratégií, teda premyslených postupov, s ktorými sa žiaci majú naučiť pracovať vedome, aby vedeli, kedy a hlavne prečo ich majú pri čítaní textu použiť. Fielding a Pearson (in Harvey, 2000) uvádzajú štyri kroky pre porozumenie stratégií a postupné odovzdávanie zodpovednosti za učenie od učiteľa žiakovi:

1. Učiteľ modeluje – učiteľ stratégiu vysvetlí, ukáže žiakom, ako sa používa, nahlas myslí a rozpráva, ako premýšľa.
2. Podpora žiaka – žiaci po modelovaní plnia úlohu samostatne, využívajú stratégiu spoločne s učiteľom, učiteľ žiakom dáva podporu, poskytuje im spätnú väzbu, žiaci zdieľajú svoje premýšľanie o texte vo dvojici, v skupine.
3. Samostatná činnosť žiaka – po práci s učiteľom a žiakmi navzájom sa pokúšajú aplikovať stratégiu samostatne na vlastnom texte, dostávajú pravidelnú spätnú väzbu od učiteľa a iných žiakov.
4. Aplikácia stratégie v reálnom čítaní – žiaci samostane používajú naučenú stratégiu v texte nového žánru, dokladujú, že im stratégia pomáha v porozumení náročného textu.

Šístková, Sučková (2015) poukazujú na využívanie nasledovných čitateľských stratégií ako dôležitého prvku v rozvíjaní čitateľskej gramotnosti žiakov.

• **Predvídanie**

žiaci sa učia na základe svojich predstáv a predchádzajúcich čitateľských skúseností predpovedať ďalší dej.

Z obalu knihy predpokladám, že bude o ...

Z názvu knihy predpokladám, že bude o ...

Už viem tieto veci o príbehu, preto si myslím, že ďalšia časť bude o ...

Vychádzam z toho, čo povedal/a, urobil/a (postava v knihe), preto predpokladám, že ...

Vychádzam z mojich vlastných čitateľských skúseností, preto si myslím, že...

• **Kladenie si otázky**

otázky majú žiakom lepšie pochopiť text, majú sa učiť sami si klásť otázky, ktoré vychádzajú z ich myšlienok, postojov, ich hodnôt, ale aj z predchádzajúcich čitateľských skúseností.

Kto ...? Čo ...? Kde ...? Kedy ...? Prečo je to dôležité ...? Prečo sa to stane ...? O čom je táto časť ...? Čím sa podobá na ...? Čím sa líši ...? Čo je najdôležitejšie ...? Čo si myslíš ...?

• **Vyjasňovanie, vysvetľovanie**

žiacov vedie k porozumeniu myšlienkam autora, nejasnému slovu, hľadaniu návodu k porozumeniu, potvrdenie alebo vyvrátenie ich predpokladu.

Nerozumiem slovu/slovnému spojeniu, myšlienke ...

Mám otázku ...

Neviem, čo znamená ...

Potrebujem si ujasniť ...

• **Predstavovanie si**

učí žiakov empatii, vciťujú sa do postáv, lepšie pochopia ich konanie a správanie sa.

Predstav si, že ...

Počujem/Cítim/Vidím ...

• **Hľadanie súvislostí**

prepájanie toho, čo už žiaci vedia s novými informáciami, prepájanie situácií v texte s ich vlastným životom, pomáha žiakom pochopiť konanie postáv, zvyšuje motiváciu k čítaniu, cítia sa do príbehu zapojení.

Podobne som sa cítil/a, keď ...

Táto príhoda mi pripomína ...

• **Zhrnutie vlastnými slovami**

žiacov učí vyhľadávať kľúčové slová, dôležité časti a formulovať podstatné veci v textoch svojimi slovami.

Príbeh je o ...

Hlavná myšlienka je ...

• **Zhodnotenie**

učí žiakov vyjadriť svoj názor na rôzne situácie, argumentovať, hľadať správne riešenia problému.

To sa mi páči, pretože ...

S tým názorom (ne)súhlasím, pretože ...

3 Skúsenosti s dielňou čítania

V ďalšej časti NOPS opisujem svoju skúsenosť s realizáciou dielne čítania na hodinách literatúry so žiakmi 2. stupňa ZŠ. Dielňu čítania som zaviedla do vyučovania literatúry pred 3 rokmi. Hodiny literatúry učím v 90 minútovom bloku. V prvej časti prebieha hodina literatúry, v druhej časti pravidelne každý týždeň dielňa čítania. Často tieto dve časti na seba nadväzujú tak, že počas dielne čítania upevňujeme preberanú tému z predchádzajúcej časti bloku literatúry, slohu alebo slovenského jazyka. Ďalšou z možností vedenia dielne čítania je voľné čítanie, žiaci si čítajú svoje vlastné knižky a neprebiehajú ani minilekcia pred dielňou čítania, ani čitateľské reakcie v závere.

Príprava prostredia

Učím v učebni, ktorú som si mala možnosť vybudovať podľa svojich potrieb. V zadnej časti učebne je vybudovaná triedna knižnica, ktorú som vybavila dostatkom kníh (Obrázok 1). Na zakúpenie kníh som získala finančné prostriedky z rôznych projektov, do ktorých som sa zapojila, ďalšie knihy sú získané pomocou sponzorských darov z vydavateľstiev a kníhkupectiev, v škole prebehla aj zbierka používaných kníh od širokej verejnosti.

V triednej knižnici je dostatok beletrie na to, aby si žiaci mohli vybrať pre seba tú správnu knihu, ktorá ich zaujme. Žiaci, ktorí majú rozčítané svoje knihy, si ich pravidelne nosia do školy, tí, ktorí potrebujú pomôcť s výberom knihy, čítajú knihy z triednej knižnice. Pre čitateľov začiatočnikov sú najatraktívnejšie na rozčítanie sa komiksy.

Pravidlá dielne čítania a rozpísané čitateľské stratégie sú vyvesené nad knižnicou, aby ich žiaci dobre videli. Vlastné čítanie prebieha na rôznych miestach v učebni, podľa výberu žiakov. Žiaci najčastejšie čítajú na vakoch a vankúšoch v zadnej časti učebne, len málokto číta v lavici (Obrázok 2). Pri vlastnom čítaní sa žiaci snažia dodržiavať pravidlá dielne čítania, ale keď žiaci nájdu v knihe pasáž, ktorá ich rozosmeje alebo je pre nich niečím zaujímavá, často sa s tým musia podeliť so spolužiakom, takáto situácia sa nepovažuje za rušivú.

Obrázok 1 Čitateľský kútik s triednou knižnicou a pravidlami dielne čítania
Prameň: vlastný návrh

Obrázok 2 Dielňa čítania – vlastné čítanie
Prameň: vlastný návrh

3.1 Praktické ukážky dielne čítania

V nasledujúcej časti sú rozpracované konkrétne vyučovacie hodiny literatúry s využitím dielne čítania. Použité sú v nich niektoré z vyššie uvedených čitateľských stratégií, metódy kritického myslenia, sebahodnotenie, spätná väzba, medzipredmetové vzťahy, prierezové témy a témy globálneho vzdelávania. Ciele dielne čítania sú zamerané hlavne na afektívnu oblasť. Kognitívne ciele vychádzajú z výkonových štandardov ŠkVP v jednotlivých ročníkoch v predmete slovenský jazyk a literatúra. V prílohe sa nachádzajú pracovné listy, s ktorými žiaci počas dielne čítania pracovali.

3.1.1 Dielňa čítania - Literárna postava a ja

Ročník:	Ôsmy, šiesty
Téma:	Literárna postava - inakosť
Kognitívny cieľ:	Nájsť rovnaké a rozdielne znaky a vlastnosti s literárnou postavou v čítanej knihe, porovnať ich a zapísať ich do Vennovho diagramu
Afektívny cieľ:	Vžiť sa do radosti aj starosti iných, byť empatický a tolerantný k iným ľuďom, plánovať svoj proces učenia
Psychomotorický cieľ:	Prezentovať výsledok svojej práce, správne artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť
Metódy a formy práce:	Vennov diagram, riadený rozhovor, samostaná práca, práca vo dvojici, prezentovanie, sebahodnotenie
Čitateľské stratégie:	Hľadanie súvislostí, zhodnotenie, zhrnutie vlastnými slovami
Rozvíjané kompetencie:	Kritické myslenie, čitateľská gramotnosť, reflektovanie vlastnej identity, reflektovanie vlastného pokroku, zodpovednosť za svoju prácu
Časová dotácia:	90 minút

Minilekcia 10 – 15 minút

Žiakom ukážeme niekoľko fotografií ľudí rôzneho veku, rôzneho pohlavia, rôznej farby pleti, žiaci hľadajú rozdiely. Neskôr žiaci dostanú úlohu, aby napísali 3 znaky, ktoré by mohli mať ľudia na fotografii rovnaké, čo by mohli mať radi, kde by sa mohli spolu stretnúť...

Žiaci vypisujú rovnaké znaky. Nasleduje rozhovor o inakosti, o ľudských právach, je na učiteľovi, ako diskusiu vedie ďalej. Žiakov v tejto časti nenútim sa vyjadrovať, dôležité je, aby o probléme rozmýšľali.

Pri mladších žiakoch môžeme použiť zábavnejšiu formu minilekcie – žiaci si majú napísať 3 otázky, ktoré by chceli, aby sa ich spýtal reportér, ktorý prišiel do našej školy. Žiaci si napíšu otázky a sami si aj na ne odpovedia (Príloha 1).

Pred vlastným čítaním učiteľ žiakom vysvetlí, aby sa pri čítaní zamerali na rovnaké a rozdielne vlastnosti s ich literárnou postavou, ktorú si vyberú, nemusí to byť hlavná postava. V šiestom ročníku je vhodné žiakom konkrétne povedať, na čo sa majú zamerať a čo si majú na postave všimnúť – kde žije, aké jedlo má rada, ako sa oblieka, aké má záujmy, ako by ich postava na položené otázky mohla odpovedať.

Vlastné čítanie 25 – 30 minút

Žiaci čítajú kdekoľvek v triede, riadia sa pravidlami dielne čítania. 5 minút pred vypršaním času upozorníme žiakov, že sa blíži koniec čítania, aby mohli dočítať odsek alebo kapitolu.

Čitateľské reakcie 40 - 45 minút

V tomto prídade čitateľské reakcie pozostávajú z 3 častí, preto je potrebné vyčleniť si na ne viac času.

Modelovanie – na svojom prečítanom úryvku ukážeme žiakom, ako vytvoria Vennov diagram a zapíšu spoločné, rozdielne znaky seba a literárnej postavy.

Samostatná práca – žiaci si svoje čitateľské reakcie – vlastnosti postáv, rovnaké a rozdielne znaky postáv

§ a seba zaznačia do pracovného listu (Príloha 1).

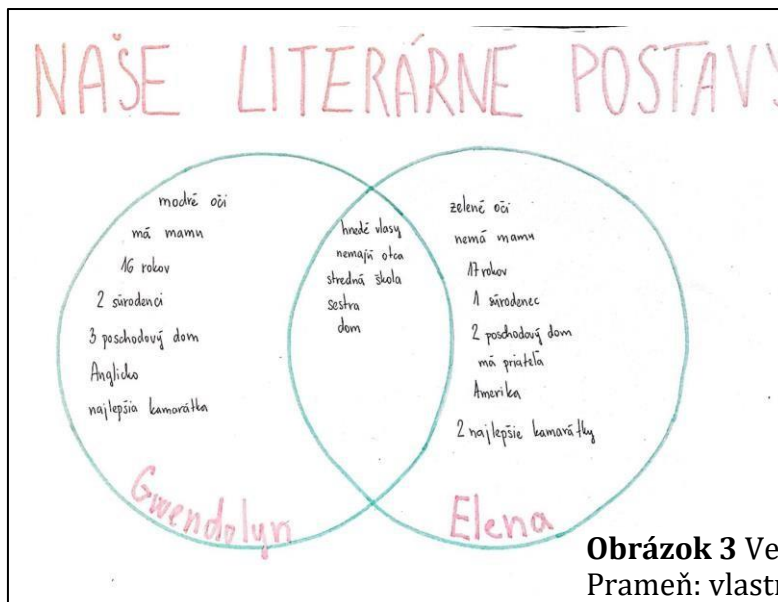
Práca vo dvojici – následne si vyberú dvojicu a urobia Vennov diagram ich literárnych postáv, teraz hľadajú spoločné a rozdielne znaky a vlastnosti postáv, ktoré si v knihách vybrali.

Úloha pre žiakov

Do Vennovho diagramu zakreslite vlastnosti vašich literárnych postáv a nájdite, v čom sa vaše postavy zhodujú.

Ukážka žiackych prác

Postavy Gwendolyn a Elena majú spoločné znaky a vlastnosti: hnedé vlasy, nemajú otca, študujú na strednej škole, majú sestru, bývajú v dome

Obrázok 3 Vennov diagram, žiacka práca
Prameň: vlastný návrh

Prezentovanie – v poslednej časti hodiny prezentujú dvojice Vennov diagram, ostatní žiaci môžu dávať otázky, pýtať sa, čo ich o prezentovaných postavách zaujíma.

Sebahodnotenie – žiaci sa hodnotia ústne alebo písomne na lepiace štítky, prilepia ich na tabuľu, pri tejto dielni čítania žiaci odpovedali na otázky: *Čo bolo pri práci najťažšie? Čo vás najviac pri práci prekvapilo?*

Reflexia vyučovacej hodiny

V začiatkovej fáze v minilekcii sa u žiakov ôsmeho ročníka rozvinula búrlivá debata o inakosti, bola to pre nich zaujímavá téma, preto im dlhšie trvalo, kým sa utíšili a zahĺbili sa do čítania vlastných kníh. Po zadaní úlohy, ktorú mali pri čítaní plniť, boli skeptickí, nevedeli si predstaviť, čo môžu mať spoločné s ich literárnymi postavami. Viacerých žiakov pri čítaní prekvapilo veľké množstvo spoločných znakov s postavami, čo si, podľa ich vyjadrení, niekedy vôbec pri čítaní neuvedomujú. *Jedna žiačka uviedla, že*

je jej postava sympatická preto, že rovnako ako ona nemá rada zeleninovú polievku, hoci si obidve uvedomujú, aká je zelenina v strave dôležitá.

Pri záverečnej prezentácii a následnej diskusii o literárnych postavách žiaci nemali problém diskutovať, pýtať sa.

Tým, že sa pri čítaní vlastnej knihy zameriavajú na daný jav, vedia, čo majú sledovať, učia sa využívať čitateľské stratégie, v tomto prípade hlavne stratégiu hľadanie súvislostí. Okrem čitateľských stratégií sa u žiakov rozvíjala zručnosť pracovať vo dvojici, tolerovať názor spolužiaka, kooperovať a dohodnúť sa na kompromise pri spoločnom výsledku a prezentovať výsledok svojej práce. Kognitívny cieľ bol naplnený, čo žiaci dokázali prezentovaním Vennovho diagramu.

3.1.2 Dielňa čítania - Podvojný denník

Ročník:	Deviaty
Téma:	Úvaha
Kognitívny cieľ:	Na základe citátu z čítanej knihy sformulovať súvislý text, sformulovať základné myšlienky, použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade so slohovým útvarom – úvaha
Afektívny cieľ:	Vyjadriť svoj názor a postoj k danej téme a vedieť ho obhájiť, plánovať svoj proces učenia
Psychomotorický cieľ:	Samostatne, štylisticky a pravopisne správne sformulovať svoje myšlienky
Metódy a formy práce:	Podvojný denník, riadený rozhovor, tiché čítanie, samostaná práca, sebahodnotenie
Čitateľské stratégie:	Hľadanie súvislostí, kladenie si otázok, zdôvodňovanie, vyjasňovanie
Rozvíjané kompetencie:	Kritické myslenie, čitateľská gramotnosť, vžiť sa do konania inej osoby, budovanie si hodnotového systému, reflektovanie vlastnej práce
Časová dotácia:	45 minút

Minilekcia 5 – 10 minút

Žiakom prečítame a napíšeme na viditeľné miesto citát od známej osoby. Vyzveme žiakov, aby porozmýšľali, čo chcel tými slovami autor povedať. Žiaci svoje zdôvodnenia môžu písať na tabuľu alebo ich vyslovovať ústne. Žiaci deviateho ročníka definíciu citátu poznajú, ak sa aktivita robí so žiakmi nižších ročníkov, treba im vysvetliť, čo je citát.

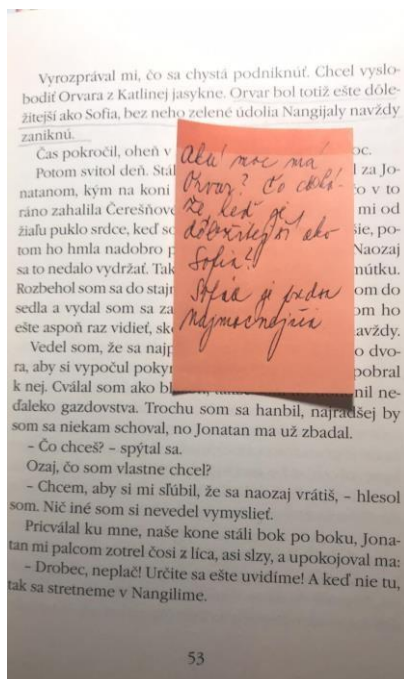
Modelovanie 5 minút

Pred vlastným čítaním žiakom vysvetlíme, na čo sa majú v knihe zamerať a vysvetlíme im aj podstatu podvojného denníka na vlastnom texte. Žiaci si časť v knihe, ktorá ich niečím zaujme a ktorú budú citovať, označia lepiacim štítkom alebo podčiarknu, k tomu napíšu aj svoje reakcie, ku ktorým sa neskôr môžu vrátiť a doformulovať ich. Môžu použiť otázky, ktoré im napadnú pri čítaní úryvku alebo sa vyjadria ku konaniu postáv, ako by konali oni na ich mieste, vyjadria sa, čo sa im páči alebo nepáči na vyznačenom texte, či im text niečo pripomína atď.

Ukážka práce s textom pomocou podvojného denníka

Citát - Ovar bol totiž ešte dôležitejší ako Sofia, bez neho zelené udolia Nangijaly navždy zaniknú.

Poznámka – Akú moc má Ovar? Čo dokáže, keď je dôležitejší ako Sofia? Sofia je predsa najmocnejšia.

Obrázok 4 Podvojný denník, záznam počas čítania Prameň: vlastný návrh

Vlastné čítanie 15 – 20 minút

Žiaci čítajú kdekoľvek v triede, riadia sa pravidlami dielne čítania. 5 minút pred vypršaním času upozorníme žiakov, že sa blíži koniec čítania, aby mohli dočítať odsek alebo kapitolu.

Čitateľské reakcie – žiaci dostanú pracovný list (Príloha 2), do ktorého prepíšu svoj citát aj s vlastnými reakciami. Táto aktivita je realizovaná často len písomnou formou, nie vždy chcú žiaci prezentovať a zdieľať svoje myšlienky pred spolužiakmi. Preto je prezentovanie vždy dobrovoľné.

Úloha v pracovnom liste

Vyber si z prečítaného textu citácie, zapíš si ich alebo označ a napíš k nim svoj názor, poznámku k citátu.

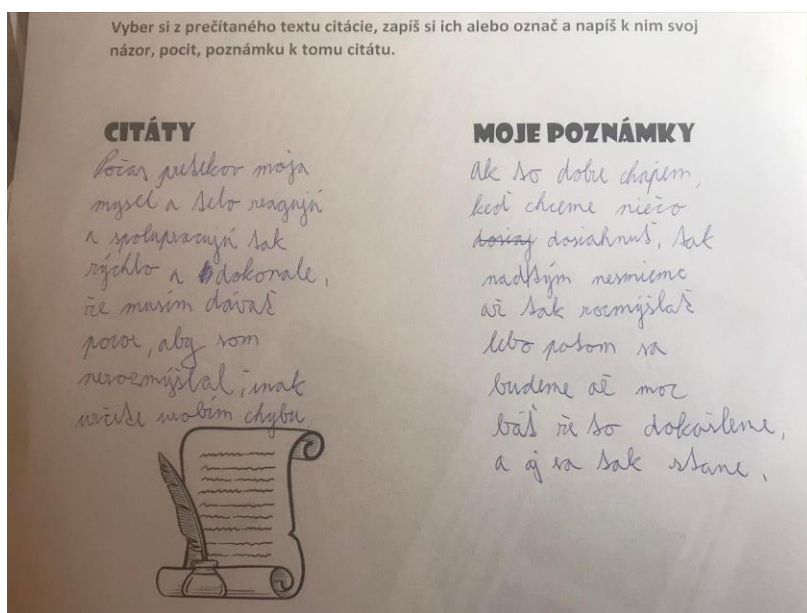
Ukážky žiackych prác s podvojným denníkom

Citát 1 (úryvok z knihy): „Pri nej som sa naučil, že pomoc netreba odkladať, lebo potom môže byť neskoro.“

Moje poznámky: Čo myslel tým, že bude neskoro? Ona, pri ktorej sa naučil pomoc neodkladať, je sučka Lara. V deň, keď potrebovala pomoc, prišiel prípiš neskoro a Lara na to doplatila smrťou. Svoje chyby napravil a nebál sa pomôcť psíkom z množiarne.

Citát 2: „Počas pretekov moja myseľ a telo reagujú a spolupracujú tak rýchlo a dokonale, že musím dávať pozor, aby som nerozmýšľal, inak určite urobím chybu.“

Moje poznámky: Ak to dobre chápem, keď chceme niečo dosiahnuť, tak nad tým nesmieme až tak rozmýšľať, lebo potom sa budeme až moc báť, že to dokašleme a aj sa tak stane.

Obrázok 5 Pracovný list Podvojný denník, žiacka práca Prameň: vlastný návrh

Sebahodnotenie (ústnou alebo písomnou formou)

Pri reflexii uprednostňujeme najskôr písomnú formu, aby mali všetci žiaci dostatok času sa zamyslieť a sformulovať svoje myšlienky. Následne môžu žiaci svoje hodnotenia prezentovať.

Otázky:

Bolo pre teba ťažké nájsť pasáž/citát v úryvku? Prečo áno? Prečo nie?

Vidíš nejakú slabú stránku podvojného denníka? Ak áno, akú?

Reflexia vyučovacej hodiny

Podvojný denník bola pre žiakov doteraz najťažšia úloha, ktorú v dielni čítania plnili. Hoci sú v deviatom ročníku a podvojný denník nerobili prvýkrát, niektorí žiaci majú problém ani niet tak písomne formulovať svoj názor na vybraný citát, ale skôr prezentovať názor pred spolužiakmi. Žiaci často vidia v príbehoch paralely s ich vlastným životom a často to, čo napíšu, nechcú zdieľať so spolužiakmi. Niekedy sú to veľmi súkromné myšlienky, preto prezentovanie pred spolužiakmi pri tejto aktivite je vždy dobrovoľné. Je dôležité žiakov ubezpečiť, že to, čo napíšu a nechcú zdieľať so spolužiakmi, ostane dôverné. V tejto aktivite sa žiaci učia využívať niekoľko čitateľských stratégií, kladú si otázky, hľadajú odpovede, vyjasňujú si nejasnosti, zdôvodňujú konanie postáv.

3.1.3 Dielňa čítania - Pocity

Ročník:	Šiesty
Téma:	Literárna postava - pocity
Kognitívny cieľ:	Vyhľadať v čítanej knihe hlavné a vedľajšie postavy, uviesť na základe konania a správania sa postavy, aké má pocity a ako sa postava cíti, vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo
Afektívny cieľ:	Vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; byť empatický a tolerantný k iným ľuďom, plánovať svoj proces učenia
Psychomotorický cieľ:	Vyznačiť v texte sledovanú pasáž, spolupracovať vo dvojici
Metódy a formy práce	Tiché čítanie, samostatná práca, práca vo dvojici, sebahodnotenie

Čitateľské stratégie:	Hľadanie súvislostí, kladenie si otázok, predstavovanie, zhodnotenie
Rozvíjané kompetencie:	Kritické myslenie, čitateľská gramotnosť, verbálne a neverbálne vyjadrenie vôle a citov, reflektovanie vlastnej práce
Časová dotácia:	90 minút

Minilekcia 15 – 25 minút

V tejto dielni čítania je potrebné na minilekciu vyčleniť viac času. Pracuje sa s obrázkami z kartovej hry Dixit. Z kartičiek s obrázkami, ktoré sú porozkladané na lavici, si žiaci vyberú tú, ktorá najviac vystihuje ich pocity. Na lístočky napíšu, prečo si vybrali konkrétnu kartu a ich pocit vyjadria prídavným menom. Karty z hry Dixit sú vhodné na rozvoj fantázie, učia deti umeniu písať príbehy, možno ich v tejto časti využiť na napísanie príbehu podľa obrázkov a prepojiť dielňu čítania so slohovou zložkou.

Ukážka žiackej práce pri vyjadrovaní pocitov

Obrázok 6 Vyjadrenie pocitov pomocou kariet Dixit, žiacka práca
Prameň: vlastný návrh

Po minilekcii žiakom vysvetlíme, aby sa pri čítaní sústredili na pocity postáv, čo prežívali a ako sa pri tom cítili. V pracovnom liste (Príloha 3) budú priradovať postavy k smajlíkom podľa toho, aké pocity v príbehu prežívali. Pri plnení úlohy v pracovnom liste musia urobiť 3 veci - rozpoznať, akú reakciu vyjadruje smajlík, priradiť emócie k postavám z príbehu a vysvetliť, prečo má postava dané pocity.

Vlastné čítanie 20 – 35 minút

Žiaci čítajú kdekoľvek v triede, riadia sa pravidlami dielne čítania. 5 minút pred vypršaním času upozorníme žiakov, že sa blíži koniec čítania, aby mohli dočítať odsek alebo kapitolu.

Modelovanie 5 minút

Na vlastnom úryvku ukážeme žiakom, ako majú pri plnení úlohy postupovať.

Čitateľské reakcie 10 – 15

Vypracovanie pracovných listov Pocity. Po samostatnej práci si žiaci vo dvojici prezentujú pracovné listy a zdôvodňujú svoju prácu. Informujú spolužiaka pri tom aj o názve knihy, ktorú čítajú, o autorovi, stručne zreprodukuje, o čom kniha je. Pri takýchto aktivitách sa často stáva, že spolužiaka kniha zaujme a prečíta si ju.

Úloha v pracovnom liste

Pomenuj pocity a nálady, ktoré znázorňujú smajlíky. K smajlíkom dopíš postavy z knihy, ktoré by sa mohli rovnako cítiť, svoj výber zdôvodni.

Ukážky žiackej práce

☺ *mama – lebo chodila do Let´dance a strašne ju to bavilo*

☹ *Ben – nebol nadšený, keď musel chodiť ku babke*

☹ *Otec – že ho Ben neposlúchal*

Meno a priezvisko: Datum: 11.9.

Pocity

Autor/ka knihy: David Walliams

Názov knihy: Benjamin Button

Pomenuj pocity a nálady, ktoré znázorňujú smajlíky. K smajlíkom dopíš postavy z knihy, ktoré by sa mohli rovnako cítiť, svoj výber zdôvodni.

Postava: Mama

☺ Mama - lebo chodila do novu Let's dance a strašne ju bavilo

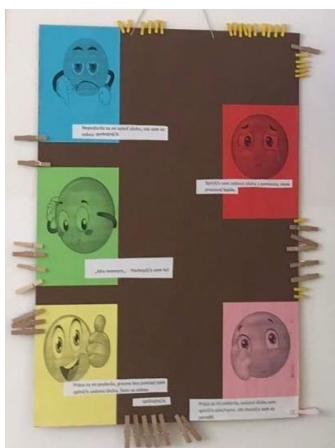
☹ Ben - nebol nadšený keď musel chodiť ku babke

☹ Otec že ho Ben neposlúchal dakedy

Obrázok 7 Pracovný list Pocity, žiacka práca Prameň: vlastný návrh

Sebahodnotenie 5 – 10

Žiaci na záver dielne čítania reflektujú svoju prácu, pomocou grafických symbolov – emotikonov a štipcov označia, ako sa oni na hodine cítili a ako sa im pracovalo - *prácu zvládli sami alebo potrebovali pomoc, alebo vedia pracovať lepšie a dnes sa im veľmi nedarilo.*

Obrázok 8 Grafické symboly

Prameň: vlastný návrh

Reflexia vyučovacej hodiny

Dielňa čítania Pocity bola pre žiakov na začiatku veľmi zábavná tým, že pracovali s kartami z hry Dixit, ktoré používame na tvorivé písanie. Keďže vyučovací blok bol na konci vyučovania a žiaci boli unavení, zámerne som zvolila nie príliš náročnú úlohu. Zaujímavé bolo sledovať žiakov, aké kartičky si vyberajú a aký opis svojich pocitov k nim napísali. Hoci v zadaní mali uvedené, aby svoje pocity písali prídavnými menami, nie všetci to splnili, čo však nebola chyba, dôležité bolo, aby o sebe porozmýšľali a vedeli svoje pocity vyjadriť. Jedno zo zaujímavých vyjadrení žiackych pocitov je uvedené na Obrázku 8 „vybuchne mi z matematiky hlava“.

Obrázok 9 Karty Dixit, Pocity, žiacka práca
Prameň: vlastný návrh

Pri čítaní si žiaci vzali pero a papier, aby si mohli priebežne zaznačiť mená postáv a situácie, z ktorých sa dozvedeli, ako sa postavy cítia. Aj pri tejto, na prvý pohľad ľahkej úlohe, museli využiť stratégiu kladenia otázok - *Ako sa otec cítil, keď ho Ben neposlúchal?* alebo *Prečo Ben nebol nadšený, keď chodil k babke?* na otázky hľadali odpovede, uvažovali o pocitoch postáv, vyvodzovali závery.

3.1.4 Dielňa čítania - Cesta

Ročník:	Ôsmy
Téma:	Dobrodružná literatúra
Kognitívny cieľ:	Nájsť v čítanej knihe hlavné znaky dobrodružnej literatúry a svoje tvrdenie podložiť argumentmi, vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo, ohodnotiť spolužiakov na základe stanovených kritérií.
Afektívny cieľ:	Vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; byť empatický a tolerantný k iným ľuďom, plánovať svoj proces učenia
Psychomotorický cieľ:	Štylisticky a pravopisne správne sformulovať svoje myšlienky, spolupracovať vo dvojici
Metódy a formy práce	Riadený rozhovor, tiché čítanie, samostatná práca, práca vo dvojici, rovesnícke hodnotenie – Dve hviezdičky a prianie

Čitateľské stratégie:	Hľadanie súvislostí, kladenie si otázok, predstavovanie, zhodnotenie
Rozvíjané kompetencie:	Kritické myslenie, čitateľská gramotnosť, formulovanie svojho názoru, vžívanie sa do pocitov inej osoby, zodpovednosť za hodnotenie práce spolužiakov
Časová dotácia:	45 minút

Minilekcia 5 minút

Dielňa čítania začína rozhovorom so žiakmi o situáciách, ktoré prežili a zdali sa im nebezpečné, museli v nich prekonať nejakú prekážku, aby dosiahli cieľ, ktorý si stanovili. Žiakov do vyjadrovania nenútime, je dobrovoľné.

Pred vlastným čítaním vysvetlíme žiakom, na čo sa majú zamerať vo svojich knihách. Vyberú si postavu, ktorej osud budú sledovať. Do pracovného listu Cesta (Príloha 4) budú zaznamenávať udalosti, v ktorých sa postava ocitla a musela prekonať prekážku, nebezpečenstvo, aby niečo dosiahla. Môžu to byť udalosti, ktoré prežívala a boli priamo súčasťou deja alebo si postava na ne len spomínala. Žiaci majú možnosť voľby, ako svoju úlohu splnia, môžu cestu postavy nakresliť, kľúčové momenty popísať chronologicky alebo súvislým textom.

Vlastné čítanie 15 - 20 minút

Žiaci čítajú kdekoľvek v triede, riadia sa pravidlami dielne čítania. 5 minút pred vypršaním času upozorníme žiakov, že sa blíži koniec čítania, aby mohli dočítať odsek alebo kapitolu.

Modelovanie

Žiakom ukážeme chronologické zapisovanie udalostí z príbehu, je to pre nich najnáročnejší spôsob, čo sa ukázalo aj pri vypracovaní pracovných listov. Najčastejší spôsob vypracovania pracovných listov bol nakreslený obrázok udalostí, ktoré postava prežila (Obrázok 10).

Čitateľské reakcie 15 – 20 minút

V prvej časti čitateľských reakcií žiaci pracujú samostatne s pracovným listom (Príloha 4), vyberú si pre nich najvhodnejší spôsob zaznamenania udalostí, ktoré prežila ich postava v čítanej knihe. V druhej časti prebehne prezentovanie žiackych prác. Žiaci spolužiakom predstavia svoju knihu, názov, autora a pri prezentovaní sa zamerajú na tú časť, ktorú práve čítali a vysvetlia spolužiakom, prečo zvolili práve tú udalosť, ktorú zaznamenali v pracovnom liste. V tejto časti môžu spolužiaci klásť otázky k prezentovanej knihe. Z časových dôvodov je vhodné sa so žiakmi dohodnúť na pravidlách prezentovania, hlavne na počte prezentujúcich žiakov na hodine. Pri výbere prezentujúcich žiakov je možné použiť paličky s menami žiakov, ktoré vylosujú sami žiaci.

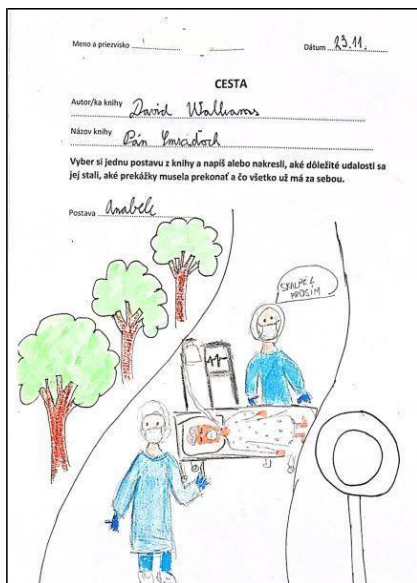
Úloha v pracovnom liste

Vyber si jednu postavu z knihy a napíš alebo nakresli, aké dôležité udalosti sa jej stali a aké prekážky musela prekonať, čo všetko už má za sebou (čo postava prežila).

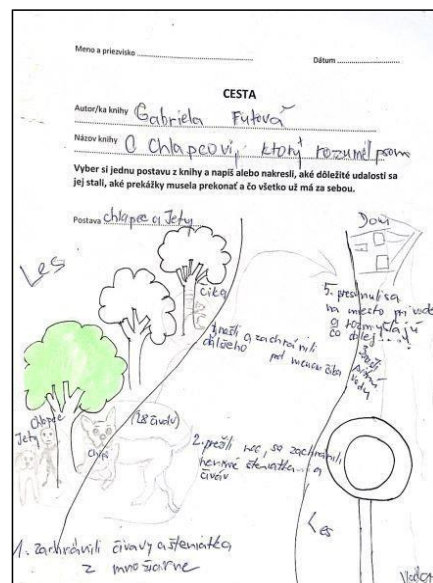
Ukážky žiackych prác

Postavy: chlapec a Jety

Cesta – zachránili čivavy a šteniatka z množiarne, prežili noc a zachránili sa, našli pitnú vodu, našli a zachránili ďalšieho psíka menom Čika, presunuli sa na miesto pri vode a rozmýšľajú, čo ďalej...

Obrázok 11 Pracovný list Cesta, žiacka práca Prameň: vlastný návrh

Obrázok 12 Pracovný list Cesta, žiacka práca Prameň: vlastný návrh

Rovesnícke hodnotenie 5 – 10 minút

V poslednej časti dielne čítania žiaci podávajú spätnú väzbu prezentujúcim pomocou techniky Dve hviezdičky a pranie. Žiaci vychádzajú zo stanovených kritérií, podľa ktorých mali vypracovať pracovný list a podávajú prezentujúcim spolužiakom dve pozitívne reakcie na prezentáciu a jednu reakciu ako návrh na zlepšenie.

Reflexia vyučovacej hodiny

Dielňa čítania nadväzuje na hodinu literatúry s témou dobrodružná literatúra. Žiaci už poznajú hlavné znaky tohto druhu literatúry, vedia na ne v texte poukázať. V minilekcii žiaci rozprávali o svojich prežitých dobrodružstvách a prekážkach, s ktorými sa v živote stretli.

Žiaci opisovali problémy s domácim zvieratkom, rannú nehodu na schodoch cestou do školy, problémy s kamarátkami a iné.

V dielni čítania sa zadaná úloha plní z prečítaného úryvku na tej hodine. Pri zadaní úlohy sa im zdalo, že je veľmi ľahká. Keďže čítajú vlastné knihy rôznych žánrov, zistili, že nie v každom príbehu je dobrodružstvo jasne vyjadrené. Pri prezentovaní úloh sa vyjadrovali, že sa často museli v spomienkach vracať k prečítaným častiam z minulých hodín, aby našli súvislosti a uvedomili si, ktorú situáciu môže ich postava považovať za dobrodružstvo. Znovu museli využiť čitateľské stratégie - hľadanie súvislostí, kladenie si otázok, zhodnotenie situácie. Žiaci mali možnosť plniť úlohu dvoma spôsobmi, a to napísať alebo nakresliť, čo hrdina z ich knihy prežil. Väčšina žiakov dobrodružstvo vyjadrila kresbou, ktorú pri prezentácii opísali a vyvetľovali. Pri práci žiaci využili ďalšiu čitateľskú stratégiu - predstavovanie si, rozvíjala sa ich detská fantázia a tvorivosť, vžívali sa do deja, prežívali situácie spolu s ich literárnym hrdinom, učili sa byť empatickí.

3.1.5 Dielňa čítania - Červená karta

Ročník:	Šiesty
Téma:	Rozprávač, ja – rozprávanie, on – rozprávanie, opakovanie
Kognitívny cieľ:	Pomenovať v čítanej knihe typ rozprávania, transformovať spôsoby rozprávania – z ja-rozprávania do on-rozprávania a naopak, vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo,

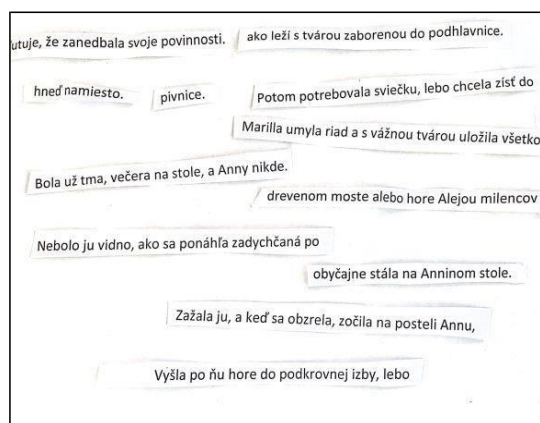
	sebahodnotiť sa na základe kritérií
Afektívny cieľ:	Vžiť sa do pocitov a konania inej osoby, poukázať na negatívne správanie postáv, byť empatický a tolerantný k iným ľuďom, rešpektovať názor druhých, plánovať svoj proces učenia.
Psychomotorický cieľ:	Vytvoriť súvislý text, spolupracovať vo dvojici.
Metódy a formy práce	Metóda poprehadzovaných viet, tiché čítanie, samostatná práca, práca vo dvojici, sebahodnotenie
Čitateľské stratégie:	Kladenie si otázok, hľadanie súvislostí, predstavovanie, zhodnotenie
Rozvíjané kompetencie:	Kritické myslenie, čitateľská gramotnosť, tvorivosť, formulovanie svojho názoru, vžívanie sa do pocitov inej osoby, vnímanie inakosti, zodpovednosť za svoju vykonanú prácu, zhodnotenie svojej činnosti
Časová dotácia:	90 minút

Minilekcia 15 – 20 minút

Na začiatku dielne čítania pracujeme s textom z knihy Anna zo Zeleného domu od L. M. Montgomery. Žiaci pracujú vo dvojiciach, dostanú rozstrihnutý text s porozhadzovanými vetami. Plnia 3 úlohy.

1. Poskladajte vety tak, aby text dávali zmysel.
2. Pomenujte rozprávača v texte, vypíšte 5 slovies a určte slovesnú osobu a podľa týchto znakov určte, či je text ja - rozprávanie alebo on - rozprávanie.
3. Prezentujte výsledky svojej práce – ústne.

Ukážka textu poprehadzovaných viet

Obrázok 13 Poprehadzované vety

Prameň: vlastný návrh (text L. M. Montgomery: Anna zo Zeleného domu)

Pred vlastným čítaním žiakom vysvetlíme, čo budú v knihách sledovať. Zamerajú sa na negatívne vlastnosti postáv. Nie v každom príbehu je výrazne záporná postava, je potrebné vysvetliť žiakom, že aj kladná postava niekedy urobí niečo, s čím čitateľ nesúhlasí, niečo, čo odsúdime. Do obrázka v pracovnom liste (Príloha 5) vpíšu negatívne konanie postavy takým spôsobom, aby použili on - rozprávanie a v dolnej časti pracovného listu v zdôvodnení vyjadrila svoj názor, prečo na konanie postavy poukazujú.

Vlastné čítanie 25 – 30 minút

Žiaci čítajú kdekoľvek v triede, riadia sa pravidlami dielne čítania. Päť minút pred vypršaním času upozorníme žiakov, že sa blíži koniec čítania, aby mohli dočítať odsek alebo kapitolu.

Modelovanie 5 minút

Žiakom ukážeme, ako hodnotíme negatívne správanie postáv, poukážeme na také správanie, s ktorým nesúhlasíme. Ukážeme žiakom ako formulujeme text v on - rozprávani.

Čitateľské reakcie 20 – 30 minút

Žiaci plnia úlohu v pracovnom liste, po dokončení sa presunú do zadnej časti triedy, posadia sa do kruhu a v diskusii poukazujú na negatívne správanie postáv vo svojich knihách. Žiaci sa často v detskej literatúre stretávajú s rôznymi osudmi detských hrdinov. V diskusii sa žiakov pýtame, *či sa s niečím podobným ako ich hrdinovia v knihách stretli aj v reálnom živote, čo si myslia o takom správaní, ako by postavám vedeli pomôcť.* Žiaci sa v diskusnom kruhu učia neprekrikovať sa, požiadať o slovo, počúvať sa navzájom, rešpektovať názor spolužiakov.

Úloha v pracovnom liste

Vyber si jednu postavu z knihy. Vystav jej červenú kartu za jej správanie. Napíš, ktoré jej činy odsudzuješ.

Ukážky žiackych prác

Tučný Fero – šikanuje Juraja (hlavnú postavu), robí mu zle, kradne mu desiatu.

Marilla Cuthbertová – chcela Annu poslať naspäť do sirotínca, lebo chcela chlapca. Chcela chlapca, aby robil na poli. Bola mrzutá na Annu a rozplakala sa.

Amara - vysmievala sa sestre.

Grázlik Gabo – bil sa s kamarátom, hádal sa s ním, odvrával.

Matildin otec – pri večeri sa vysmieval šikovnej Matilde.

Teta Keren – nevedela pochopiť svoju dcéru, Gemma a Alica boli najlepšie kamarátky a ona ich oddelila.

Meno a priezvisko 6F Dátum 17.02

Červená karta

Autor/ka knihy Babica S. Karđošová

Názov knihy Čerajka kmotri

Vyber si jednu postavu z knihy. Vystav jej červenú kartu za jej správanie.
Napiš, ktoré jej činy odsudzuješ.

Postava Kučný péro

si konuje
v jurajskú kľasú
našonu hľadá
mu mle kradne
mu denarú

činy urobí
← SEM

Zdôvodnenie:
Vyber si jeden čin a vysvetli, prečo ho odsudzuješ

sej knihy som sa naučil domodedl rú

Obrázok 14 Pracovný list Červená karta, žiacka práca
Prameň: vlastný návrh

Sebahodnotenie 5 – 10 minút

Žiaci svoju prácu hodnotili prostredníctvom sebahodnotiaceho hárka (Príloha 6).

Reflexia vyučovacej hodiny

Dielňa čítania Červená karta témou nadviazala na hodinu slovenského jazyka a literatúry - rozprávanie, rozprávač. Žiaci si v minilekcii zopakovali typy rozprávania, skladali text z poprehadzovaných viet a určovali, kto príbeh rozpráva.

V ďalšej časti ich čakala náročnejšia úloha, hľadali, čo je podľa nich nesprávne konanie postáv, poukazyvali na to, čo postavám ubližuje. Hľadali súvislosti, kládli si otázky - *Prečo tak postava konala? Zdôvodňovali jej konanie.*

V sebahodnotiacom hárku hodnotili svoj proces čítania podľa kritérií, napr. čítam po celý čas, rešpektujem pravidlá dielne čítania, často sa snažím premýšľať o tom, čo čítam, preskakujem pasáže a iné. Sebahodnotiace hárky sa neprezentujú pred spolužiakmi. Pri reflexii sa so žiakmi individuálne rozprávam a zhodnotia si sami, prečo sa dnes nevedeli sústrediť na čítanie, prečo nedokázali dodržať pravidlá dielne čítania, ako premýšľali, o tom, čo čítajú.

3.1.6 Dielňa čítania - Srdce

Online vyučovanie

Ročník:	Siedmy
Téma:	Charakteristika osoby
Kognitívny cieľ:	Na základe prečítaného úryvku charakterizovať postavu, vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.
Afektívny cieľ:	Tolerovať odlišnosti iných ľudí, byť empatický k iným ľuďom, rešpektovať názor druhých, plánovať svoj proces učenia.
Psychomotorický	Podieľať sa na výsledku spoločnej činnosti, spolupracovať

cieľ:	v skupine.
Metódy a formy práce	Online vyučovanie – Teams, Cinquain – päťriadková báseň - padlet, tiché čítanie, samostatná práca, práca v skupine, spätná väzba - mentimeter
Čitateľské stratégie:	Hľadanie súvislostí, predstavovanie, zhodnotenie, zhrnutie vlastnými slovami
Rozvíjané kompetencie:	Kritické myslenie, čitateľská gramotnosť, tvorivosť, formulovanie svojho názoru, vžívanie sa do pocitov inej osoby, vnímanie inakosti, zodpovednosť za svoju vykonanú prácu, tolerovať názor iných ľudí, zhodnotenie svojej činnosti
Časová dotácia:	90 minút

Pred minilekciou od žiakov cez interaktívny nástroj mentimeter <https://www.mentimeter.com/> zistíme spätnú väzbu, keďže nie všetci žiaci majú zapnutú kameru, nevieme, ako sa žiaci cítia a ako sú pripravení na vyučovaciu hodinu.

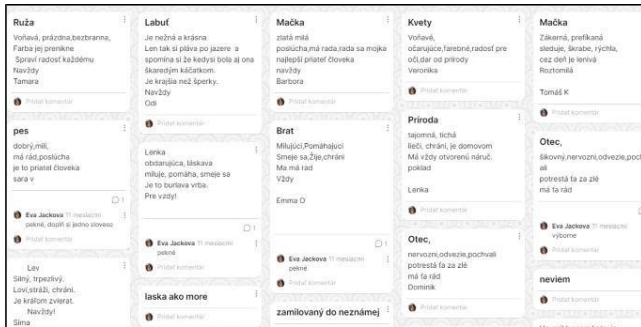
Obrázok 15 Mentimeter, žiacke odpovede
Prameň: vlastný návrh

Minilekcia 15 – 20 minút

Žiakom zadáme úlohu, aby na spoločnú interaktívnu tabuľu v padlete <https://sk.padlet.com/> napísali osobu, ktorú majú radi a obdivujú ju, obľúbené zvieratko alebo obľúbenú vec a opísali ju pomocou päťriadkovej básne Cinquain. Básne, ktoré žiaci tvoria v padlete, sú viditeľné pre všetkých a žiaci môžu práce spolužiakov hneď komentovať alebo hodnotiť.

Ukážka žiackej práce - Cinquain

*Mačka
zlatá, milá
poslúcha, má rada, rada sa mojká
najlepší priateľ človeka
navždy*

Obrázok 16 Žiacke päťriadkové básne v padlete
Prameň: vlastný návrh

Po odprezentovaní vysvetlíme žiakom ďalšiu úlohu. Vo svojich knihách sa zamerajú na postavu, ktorá im je niečím sympatická, nemusí to byť hlavná postava ani výrazne kladná postava. Žiakom môže byť sympatická aj záporná postava napríklad preto, že je vtipná alebo má vlastnosti, ktoré sú žiakom sympatické. V pracovnom liste (Príloha 7) do obrázka srdca zaznačia tri dôvody, prečo je im postava sympatická alebo prečo ju majú radi.

Vlastné čítanie 25 - 30 minút

Žiaci čítajú kdekoľvek v triede, riadia sa pravidlami dielne čítania. 5 minút pred vypršaním času upozorníme žiakov, že sa blíži koniec čítania, aby mohli dočítať odsek alebo kapitolu.

Modelovanie 5 minút

Žiakom na vlastnom úryvku ukážeme, ako majú charakterizovať postavu, ktorá im je niečím sympatická.

Čitateľské reakcie 20 – 25 minút

Žiaci samostatne do pracovného listu Srdce vpisujú svoje čitateľské reakcie, vyjadrujú svoje pocity k sympatickej postave a svoju charakteristiku zdôvodňujú.

Úloha v pracovnom liste:

Vyber si jednu postavu z knihy. Napíš 3 dôvody, prečo ju máš rád, prečo ti je sympatická.

Ukážky žiackych prác:

Postava: Patrik – lebo je odvážny a chce všetko preskúmať, nebojí sa ničoho, má vždy všetko nachystané a všetko je pre neho dôležité.

Postava: Persy – je veľmi odvážny, lebo chce oživiť svoju mamu, potrebuje blesk a musí ho získať na hore, ale po ceste tam, musí bojovať. A je aj vytrvalý, stále sa nevzdáva a verí si.

Tom – volá sa tak, ako ja, je talentovaný v škole aj v športe, vždy je šťastný, tak to má byť.

Bill – mám ho rád, lebo je poštár, roznáša ľuďom poštu a je k nim milý.

Meno a priezvisko Dátum 4.3.2022

Srdce

Autor/ka knihy
Rick Riordan

Názov knihy
Percy Jackson, zloděj kletka

Vyber si jednu postavu z knihy. Napiš tri dôvody, prečo ju máš rád, prečo Ti je sympatická.

Túto postavu mám rád pretože:

Obrázok 17 Pracovný list Srdce, žiacka práca
Prameň: vlastný návrh

Následne sú žiaci rozdelení do skupín, súkromných miestností v aplikácii Teams, kde si prezentujú svoje práce. V skupine si vypíšu do wordového dokumentu vlastnosti alebo konania všetkých štyroch sympatických postáv, ktoré budú prezentovať po návrate do spoločnej miestnosti. Vyberú si spomedzi seba žiaka, ktorý bude hovorca ich skupiny.

Záverečná spätná väzba 5 minút

Žiaci cez chat použijú emotikony a odpovedia na otázku - *Ako sa vám na hodine pracovalo?*

Reflexia vyučovacej hodiny

Vyučovacia hodina prebiehala dištančnou formou, využili sme niektoré interaktívne nástroje, pomocou ktorých sme mohli pracovať spolu, v skupinách, prezentovať prácu aj podať spätnú väzbu.

V dielni čítania sme nadviazali na tému charakteristika osoby, žiaci už vedia osobu charakterizovať vonkajšou aj vnútornou charakteristikou. V minilekcii sme využili interaktívnu nástenku, na ktorú tvorili charakteristiku obľúbenej osoby, opisovali domáce zvieratko alebo obľúbenú vec pomocou päťriadkovej básne. Žiaci túto metódu poznajú, tak nám minilekcia trvala kratšie, ako bol naplánovaný čas.

Online hodina bola realizovaná v aplikácii Teams, táto aplikácia má množstvo možností na interakciu so žiakmi. Jednou z nich je možnosť pridelenia úloh, kde som žiakom vložila pracovný list Srdce. Žiaci pri čítaní sledovali sympatickú postavu – hľadali súvislosti, zdôvodňovali, vyjadrovali myšlienky vlastnými slovami. Pri práci v skupinách v súkromných miestnostiach sa učili dohodnúť sa na kompromise pri výbere hovorcu, spoznali sympatické postavy ich spolužiakov, kládli otázky o knihách, ktoré čítali spolužiaci. Napriek tomu, že dielňa čítania bola realizovaná online, žiaci boli veľmi aktívni, zodpovedne plnili všetky úlohy, pri práci v skupinách som mala možnosť prechádzať jednotlivými súkromnými miestnosťami v Teamse a počula som ich rozhovory o knihách a charakterizovaných postavách.

Prínosy pre prax

Mojou prácou chcem poukázať na spôsob, akým sa dá zaradiť čítanie kníh podľa vlastného výberu priamo do vyučovacieho procesu a pracovať s textami, ktoré sú žiakom blízke.

Dielňa čítania nemusí byť zaradená v ŠkVP ako samostatný predmet. Dá sa realizovať na hodinách literatúry. Témy je možné prispôbiť obsahovému a výkonovému štandardu v jednotlivých ročníkoch a dielňu čítania prepájať so všetkými zložkami predmetu SJL - literárnou, slohovou aj jazykovou.

Uvedené aktivity sa dajú použiť v každom ročníku na 2. stupni ZŠ, podľa veku je možné upraviť minilekcie a vybrať vhodné inovatívne metódy.

Po trojročnom pravidelnom realizovaní dielne čítania môžem povedať, že každý žiak počas školského roka prečítal na hodinách minimálne 2 knihy. Medzi žiakmi sú čitatelia na rôznej úrovni, niektorí pravidelne navštevujú mestskú knižnicu, nosia si knihy na čítanie z domu, s takými žiakmi je práca jednoduchšia, vedia si vybrať pre seba vhodnú knihu. Žiakom, ktorí s čítaním začínajú, je potrebné venovať viac času, porozprávať sa s nimi, spoznať ich záujmy, aby sme im vedeli poradiť a vybrať s nimi vhodnú knihu. Pri takýchto žiakoch sa mi osvedčilo začať komiksami. *Mám vlastnú skúsenosť so žiačkou siedmeho ročníka, ktorá na prvých dielňach čítania len sedela a podľa pravidiel pozorovala ostatných, neskôr prečítala svoju prvú knihu - komiks, tak ju zaujala, že ju podľa slov rodičov „čítala aj pod perinou“. Dnes je deviatačka a stala sa z nej vášnivá čitateľka dievčenských románov.*

Netreba sa báť zaradiť knihy do vyučovacích hodín, nielen do vyučovania slovenského jazyka a literatúry, ale aj do vyučovania iných predmetov. Prostredníctvom príbehov môžu žiaci viac o veciach porozmýšľať a lepšie ich pochopiť.

Záver

Cieľom najlepšej overenej pedagogickej skúsenosti bolo poukázať na jeden z účinných spôsobov rozvoja čitateľskej gramotnosti u žiakov druhého stupňa ZŠ. Zavedením dielne čítania s jej jasne stanovenými pravidlami a pravidelným opakovaním môžeme u detí nielen budovať vzťah ku knihám a čítaniu, ale nenásilným spôsobom rozvíjať u nich zručnosti nevyhnutné na ďalšie učenie sa. Tým, že sa vlastná kniha číta priamo na vyučovacej hodine, nielen tajne pod lavicou alebo cez prestávky, nadobúdajú hodiny literatúry iný rozmer.

Súčasťou takýchto vyučovacích hodín sú aj mnohé inovatívne metódy, pomocou ktorých sa rozvíja kritické myslenie, tvorivosť, budujú sa hodnoty, žiaci sa učia slobodne myslieť, prezentujú výsledky svojej práce, formuje sa ich osobnosť.

Dôležitou súčasťou dielne čítania sú aj stratégie a techniky formatívneho hodnotenia, ktoré prostredníctvom sebahodnotenia a spätnej väzby učí žiakov iným spôsobom pozeráť sa na svoj pokrok a napredovanie v učení.

Zoznam bibliografických zdrojov

HARVEY, S., GOUDVIS, A. 2000. Strategies that work: teaching comprehension to enhance understanding. York (Me.): Stenhouse Publishers, 2000 ISBN: 15-711-0310-4

HAVLÍNOVÁ, H., KROPÁČOVÁ, H., KOŠTÁLOVÁ, H., KOUBEK, P., MOUCHOVÁ, A., POLÁKOVÁ, I., & ŠLAPAL, M. 2020. Čtenářská gramotnost v uzlových bodech vzdělávání. Metodický podpůrný materiál pro projekt PPUČ, s. 4. Dostupné :<https://digifolio.rvp.cz>

HUBÁLKOVÁ, R., ŠAFRÁNKOVÁ, K. 2015. Záznamy z četby pomocí grafických organizérů pro žáky 5. – 9. tříd. Šafrán, Dobříš. 2015 ISBN: 978-80-905978-1-5

KOŠTÁLOVÁ, H. 2007. Příručka VII. Dílna čtení. Vychováváme přemýšlivé čtenáře. Praha: o. s. Kritické myšlení. 2007, 62 s.

MIKLOVIČOVÁ, J., GALÁDOVÁ, A., VALOVIČ, J. & GONDŽÚROVÁ, K., 2017. Národní správa PISA 2015, NÚCEM, Bratislava. 2017

PRCHLÍKOVÁ, H. 2011. Kritické listy č. 41. 2011, s. 24 – 26. Dostupné: https://kritickemysleni.cz/wp-content/uploads/2020/05/KL41_web.pdf

STARÝ, K. a kol. 2016. Formativní hodnocení ve výuce. Portál, Praha. 2016, 152 s. ISBN: 978-80-262-1001-6

ŠEBOVÁ M., MARCINOVÁ, V. 2020. Ako pomôcť deťom, aby rady čítali. Reflexie medzinárodného výskumu a politik na podporu čitateľskej gramotnosti. Technická univerzita, Košice 1. vydanie. 2020, 52 s. ISBN: 978-80-553-3533-9

ŠÍSTKOVÁ, J., SUČKOVÁ, V. 2015. Učíme se navzájem aneb pokoušíme vyučovat čtenářské strategie. Komenský 140. 2015, s. 41 – 45. ISSN: 0323-0449

ŠLAPAL, M. 2012. Metodika rozvoje čtenářství a čtenářské gramotnosti. Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín. 2012

ŠLAPAL, M. 2010. Dílna čtení jen na rozečtení? Kritické listy č. 39. 2010, s.7.

ŠLAPAL, M. 2011. Podpora poradců pro implementaci kurikulární reformy. 2011, s. 29 - 51.

Zoznam príloh

Príloha 1 Pracovný list Vennov diagram

Príloha 2 Pracovný list Podvojný denník

Príloha 3 Pracovný list Pocity

Príloha 4 Pracovný list Cesta

Príloha 5 Pracovný list Červená karta

Príloha 6 Sebahodnotiaci hárok

Príloha 7 Pracovný list Srdce

Príloha 1

Pracovný list Vennov diagram

Dielňa čítania

1. Predstav si, že ste slávna osobnosť a máš dať rozhovor do časopisu. Aké tri otázky by si chcel/a od reportéra počuť?

Napiš ich:

1.

2.

3.

2. 20 minút čítaj vlastných knihu - všimaj si literárnu postavu – kde žije, čo má rada, aké má záujmy, ako sa oblieka, čo rada je, atď.

3. Polož literárnej postave rovnaké otázky, aké si si napísal/a ty, skús na ne odpovedať tak, akoby odpovedala tvoja literárna postava

1.

2.

3.

4. Na základe odpovedí na otázky, vpiš do diagramu odlišnosti a spoločné veci s literárnou postavou – vlastnosti, vzhľad, záujmy, čo radi robíte vo voľnom čase, čo radi jete, čo radi čítate, rodina, súrodenci, zameraj sa na všetko.

patrí tebe

patrí literárnej postave

Vennov diagram

patrí vám oboj - čo máte spoločné

Upravené podľa: Prchlíková, H. 2011. kritické listy – 41/2011
https://kritickemysleni.cz/wp-content/uploads/2020/05/KL41_web.pdf

Príloha 2

Pracovný list Podvojný denník

Meno a priezvisko	Dátum
-------------------------	-------------

PODVOJNÝ DENNÍK

Autor/ka knihy

Názov knihy

.....

Vyber si z prečítaného textu citácie, zapíš si ich alebo označ a napíš k nim svoj názor, pocit, poznámku k tomu citátu.

CITÁTY	MOJE POZNÁMKY
---------------	----------------------

Prameň: vlastný návrh

Príloha 3

Pracovný list Pocity

Meno a priezvisko

Dátum

Pocity

Autor/ka knihy

Názov knihy

Pomenuj pocity a nálady, ktoré znázorňujú smajlíky. K smajlíkom dopiš postavy z knihy, ktoré by sa mohli rovnako cítiť, svoj výber zdôvodni.

Postava

.....

.....

.....

Upravené podľa: Hubáľková, R., Šafránková, K. 2015. Záznamy z čety pomocí grafických organizérů pro žáky 5. – 9. tříd. Šafrán, Dobříš. 2015 ISNB 978-80-905978-1-5

Príloha 4

Pracovný list Cesta

Meno a priezvisko

Dátum

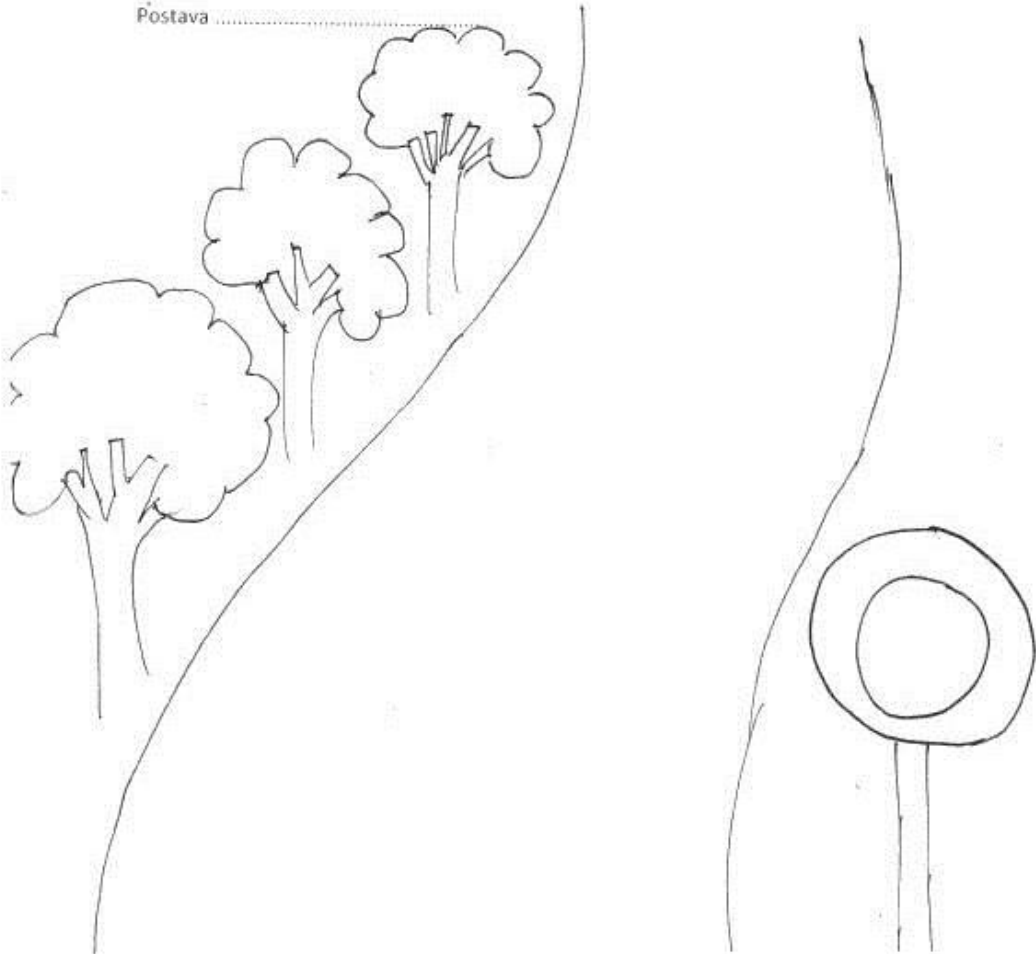
CESTA

Autor/ka knihy

Názov knihy

Vyber si jednu postavu z knihy a napíš alebo nakresli, aké dôležité udalosti sa jej stali, aké prekážky musela prekonať a čo všetko už má za sebou.

Postava

Upravené podľa: Hubálková, R., Šafránková, K. 2015. Záznamy z čítby pomocí grafických organizérů pro žáky 5. – 9. tříd. Šafrán, Dobříš. 2015 ISNB 978-80-905978-1-5

Príloha 5

Pracovný list Červená karta

Meno a priezvisko

Dátum

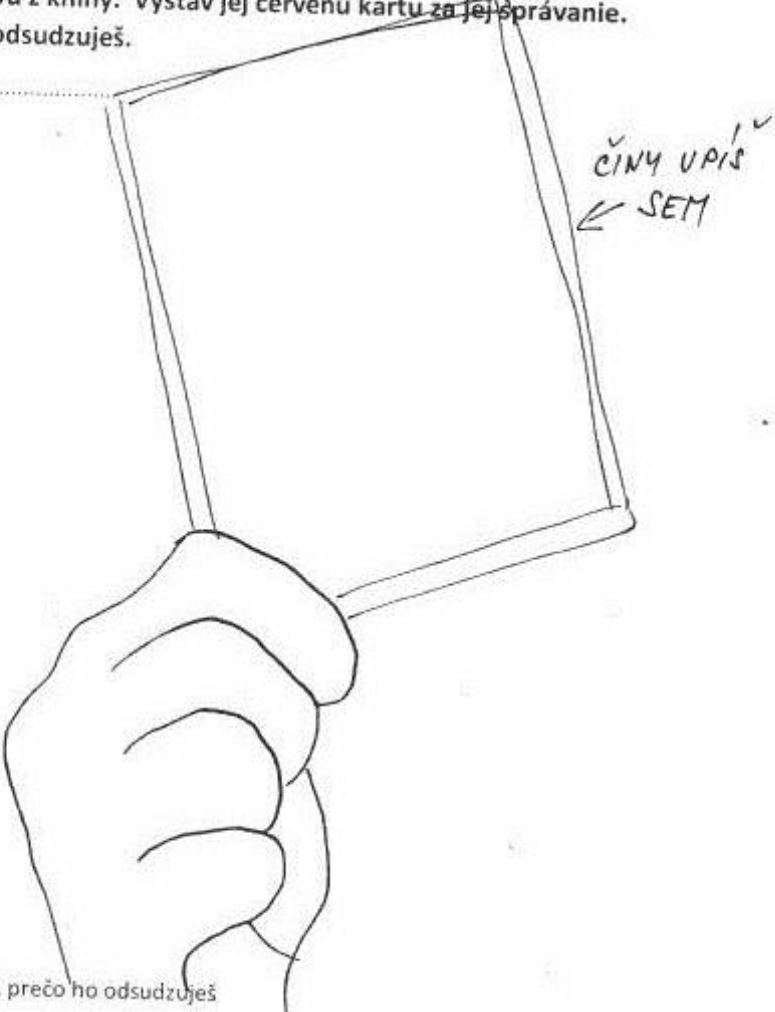
Červená karta

Autor/ka knihy

Názov knihy

Vyber si jednu postavu z knihy. Vystav jej červenú kartu za jej správanie. Napiš, ktoré jej činy odsudzuješ.

Postava

Zdôvodnenie:
Vyber si jeden čin a vysvetli, prečo ho odsudzuješ

Upravené podľa: Hubáľková, R., Šafránková, K. 2015. Záznamy z četby pomocí grafických organizérů pro žáky 5. – 9. tříd. Šafrán, Dobříš. 2015 ISNB 978-80-905978-1-5

Príloha 6

Sebahodnotiaci hárok

Sebahodnotiaci hárok				
Čítanie	Čítam po celý čas	Väčšinu stanoveného času čítam	Čítam len časť stanoveného času	Predstieram, že čítam
Rešpektovanie ostatných	Rešpektujem ostatných	Väčšinu času nevyrušujem ostatných	Ostatných čitateľov často vyrušujem	Vyrušujem ostatných čitateľov
Čítanie celého textu	Čítam vždy celý text	Väčšinou čítam celý text	Preskakujem niektoré pasáže textu	Preskakujem pasáže textu, myslím na iné veci
Rozmýšľam o texte	Vždy premýšľam o tom, čo čítam	Často sa snažím rozmýšľať o tom, čo čítam	Väčšinu času nerozmýšľam o tom, čo čítam	Vôbec nerozmýšľam o tom, čo čítam

Príloha 7

Pracovný list Srdce

Meno a priezvisko

Dátum

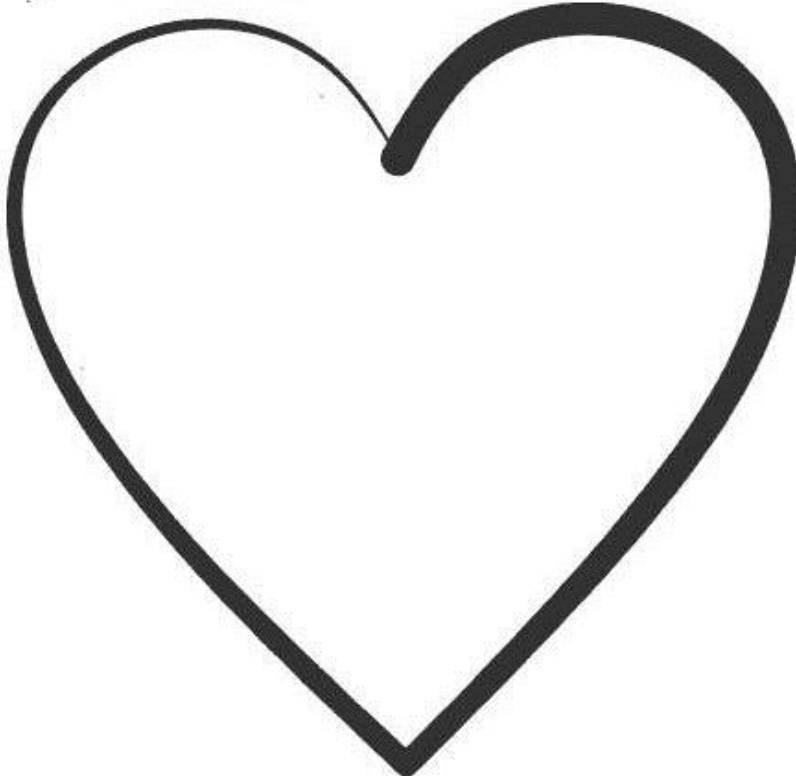
Srdce

Autor/ka knihy

Názov knihy

Vyber si jednu postavu z knihy. Napíš tri dôvody, prečo ju máš rád, prečo Ti je sympatická.

Túto postavu mám rád pretože:

Upravené podľa: Hubáľková, R., Šafránková, K. 2015. Záznamy z četby pomocí grafických organizérů pro žáky 5. – 9. tříd. Šafrán, Dobříš. 2015 ISBN 978-80-905978-1-5